

Advies en definities met betrekking tot het dragen van mondkapjes

Advies

Aan alle mensen in Nederland vanaf 13 jaar wordt dringend geadviseerd om (niet medische) mondkapjes te dragen in voor publiek toegankelijke binnenruimtes zoals:

- Winkels, musea, gemeentehuizen, stations, vliegvelden, parkeergarages, benzinestations etc.
- Restaurants, cafés, theaters, bibliotheken, concertzalen en poppodia, met uitzondering van mensen op een zitplaats.
- Bij de uitvoering van contactberoepen, zowel voor de dienstverlener als de klant.

Onderhavig voorstel betreft geen verplichting maar is wel een dringend advies.

Uitzonderingen voor in Q&A's

Omdat het gaat om een dringend advies (met de oproep: blijf vooral ook nadenken) en niet om een handhaafbare maatregel, is het voorstel om geen limitatieve lijst met uitzonderingen te communiceren. Wel komt er een set aan Q&A's online waarin voor een aantal veelgestelde vragen wordt aangegeven of mondkapjes geadviseerd worden. Daarop wordt in ieder geval in de volgende gevallen 'nee' geantwoord:

- Als mensen die vanwege medische redenen of andere beperkingen het masker niet kunnen dragen.
- Aan kinderen jonger dan 13 jaar.

Wettelijke verplichting

Op dit moment wordt gezien of op enig moment het dringende advies tot het dragen van mondkapjes dient te worden omgezet in een verplichting. Hiertoe zou kunnen worden besloten indien wordt vastgesteld dat te vrijblijvend wordt omgegaan met onderhavig advies en het aantal besmettingen significant blijft stijgen. Op dit moment wordt tevens onderzocht onder welke juridische voorwaarden een eventuele verplichting mogelijk is.

Voor welke ruimten geldt het advies

Voor het dringende advies tot het dragen van mondkapjes in alle publieke binnenruimtes wordt aansluiting gezocht bij de definities zoals die in het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm Covid-19) zijn opgenomen. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen publieke, besloten en openbare plaatsen. Dit advies geldt voor publieke en openbare plaatsen met een binnenruimte.

Voor een '**publieke plaats**'¹ wordt in het wetsvoorstel Twm Covid-19 aangesloten bij de uitleg van «een voor het publiek openstaand gebouw» als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 176, eerste lid, WolBES. Voor het publiek openstaand betekent dat deze plaatsen voor eenieder zonder aanzien des persoons openstaan. Hier kunnen wel beletselen gelden voor toegang en verblijf. Het kan bijvoorbeeld gaan om een entreprijs, minimumleeftijd of verzoek om identificatie. Bij een bijzondere bestemming of gebruiksvoorwaarden is het publiek gebruik van de ruimte doelgebonden. Te denken valt aan musea, bibliotheken, de voor het publiek openstaande ruimten en zittingszalen in gerechtsgebouwen ten behoeve van openbare zittingen, winkels, cafés, restaurants en de bijbehorende terrassen, bioscopen, theaters, dierentuinen, attractieparken en andere dagattracties, en bepaalde recreatiegebieden.

Voor een '**openbare plaats**'² is aangesloten bij de aanduiding van openbare plaats in de zin van artikel 1, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties en dat is een plaats die krachtens bestemming of vast gebruik openstaat voor het publiek. Het gaat hier om plaatsen waar in beginsel eenieder vrij is om er te komen, te vertoeven en te gaan; dit houdt in dat het verblijf op die plaats niet door de gerechtigde aan een bepaald doel gebonden mag zijn. De openbare weg is te beschouwen als een openbare plaats. Daarnaast zijn ook openbare plantsoenen en parken,

¹ *publieke plaats*: een voor het publiek openstaand gebouw als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet of artikel 176, eerste lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, en een daarbij behorend erf, of een voor het publiek openstaand lokaal, voertuig of vaartuig, met uitzondering van gebouwen en plaatsen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Grondwet;

² *openbare plaats*: een openbare plaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties

waterwegen, recreatieplassen, overdekte passages van winkelcentra en zonder toegangsbewijs toegankelijke aankomst- en vertrekhal van luchthavens en treinstations te beschouwen als openbare plaatsen, omdat zij een met de openbare weg vergelijkbare functie vervullen. Dat de plaats «openstaat» betekent voorts, dat geen beletselen in de vorm van een meldingsplicht, de eis van een voorafgaand verlof of de heffing van een toegangsprijs gelden voor het betreden van de plaats. Op grond hiervan kunnen bijvoorbeeld stadions, postkantoren, warenhuizen, restaurants, musea, ziekenhuizen, winkels en kerken niet als openbare plaatsen worden aangemerkt. Ook het deel van een station en de perrons dat zich achter gesloten toegangspoortjes bevindt, geldt niet als openbare plaats als dit slechts toegankelijk is voor publiek na het inchecken met een OV-chipkaart of passagepas.

De besloten plaats

Het dringend advies geldt a priori voor publieke en openbare binnenplaatsen. Voor besloten plaatsen geldt dat het dragen van mondkapjes een eigen afweging is van de beheerder. Met een 'besloten plaats'³ wordt bedoeld op een plaats die niet voor publiek openstaat. Zij hebben een feitelijk besloten karakter en onderscheiden zich hiermee van gebouwen die voor het publiek openstaan. Hieronder vallen onder andere kantoorgebouwen, voor het publiek gesloten gedeelten van gerechtsgebouwen, loodsen, onderwijsinstellingen, kinderopvanglocaties, behandelruimten in zorginstellingen en gebouwen die alleen voor leden van een vereniging openstaan. Ook gebouwen en plaatsen waar het belijden van godsdienst of levensovertuiging plaatsvindt, zoals beschermd in artikel 6 van de Grondwet, worden aangemerkt als een besloten plaats. Woningen zijn eveneens besloten plaatsen. Onderwijsinstellingen en bijbehorende erven zijn eveneens besloten plaatsen aangezien zij naar hun bestemming niet voor eenieder toegankelijk zijn. Het is aan de beheerder van een besloten plaats zelf, eventueel in afstemming met het verantwoordelijk vakdepartement, om te bepalen of er bij het betreden van en verblijf binnen de besloten plaats al dan niet mondkapjes worden voorgeschreven.

Mondkapjes

De mondkapjes die geadviseerd worden, betreffen niet-medische mondkapjes. Het is aan de bezoeker van een publiek toegankelijke binnenruimte om over een mondkapje te beschikken. Van beheerders van publiek toegankelijke binnenruimtes wordt niet verwacht dat zijn bezoekers van mondkapjes voorzien. Wel gaat er in overleg met gemeenten worden gekeken hoe minima kunnen worden voorzien van mondkapjes. De uitwerking hiervan ligt bij gemeenten en aangesloten partners (bijvoorbeeld een voedselbank).

Waar wel, waar niet

Voor alle publieke en openbare binnenruimtes waarbij men staand (op een niet aangewezen plek) of lopend verblijft, geldt het advies om het mondkapje continu te dragen. Dit advies geldt altijd, ongeacht of op dat moment de 1,5 meter afstand gewaarborgd kan worden. Voor locaties waarbij men geplaatst wordt, zoals in restaurants of theaters, kan het mondkapje worden afgezet op de aangewezen plek, mits aan de 1,5 meter norm kan worden voldaan. Zodra iemand de aangewezen plek verlaat, bijvoorbeeld voor toiletbezoek, wordt geadviseerd het mondkapje weer op te zetten.

Voor locaties die deels overdekt zijn en zich deels in de openlucht bevinden, zoals trein- tram en metrostations, geldt het advies om mondkapjes wel te dragen, voor de gedeelten waar sprake is van een overkapping. Ten aanzien van locaties die over zowel binnen- als buitenlocaties beschikken (zoals genoemde stations, maar ook dierentuinen en pretparken) geldt dat wordt geadviseerd om het mondkapje zo min mogelijk op en af te zetten, ook als bezoekers zich in de buitenlucht bevinden. Ditzelfde geldt voor winkelend publiek dat van de ene naar de andere winkel gaat. Het veelvuldig op- en afdoen van een mondkapje verhoogt immers het risico op besmetting.

Naleving

Het is aan de beheerder van een publiek toegankelijke binnenruimte of dit advies onderdeel wordt van de eigen huisregels. Het is vervolgens ook aan de beheerder om te bepalen of bezoekers van de binnenruimte gehouden worden aan dit advies. Indien de beheerder besluit tot het voorschrijven van het dragen van een mondkapje bij betreding van en verblijf binnen de locatie, is het tevens aan de beheerder om toe te zien op naleving van dit voorschrift en zonodig een bezoeker aan te spreken, waarna de bezoeker een kapje opdoet of vertrekt. Het weigeren van de toegang heeft hier een informele betekenis.

³ openbare plaats: een openbare plaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties

Verplichting

Op Schiphol is een aantal plaatsen aangewezen waar het gebruik van mondkapjes verplicht is. Dit blijft zo. Ook voor het openbaar vervoer en overig vervoer van A naar B (taxi's, busjes) geldt nog altijd een mondkapjesplicht. Ook dit blijft zo. Voor de volledigheid geldt in de auto (en ander privévervoer) dat: een mondkapje wordt geadviseerd wanneer meerdere mensen in één auto reizen en zij niet tot hetzelfde huishouden behoren, tenzij het een vaste chauffeur betreft. Voor zakelijk vervoer is dit opgenomen in een aanwijzing aan de VR's.

Bijlage: aanpak publiekscommunicatie mondkapjes publieke binnenruimte

Doel: proactief aanbieden van heldere informatie én handelingsperspectief over het juiste gebruik van niet-medische mondkapjes in de publieke binnenruimte (waarom, waar en hoe). Doelgroep: iedereen ouder dan 13 jaar.

Deelcampagne mondkapjes

Actiegerichte publiekscampagne met diverse middelen om gericht informatie te geven over de belangrijkste vragen:

- waar draag ik een mondkapje? (bijv. 'vanaf hier een mondkapje')
- Hoe draag ik een mondkapje? (bijv. 'bedek neus, mond en kin')
- Wat is een goed mondkapje? (bijv. 'gebruik bij voorkeur drielaags katoen')
-

Alle middelen van deze deelcampagne worden opgeleverd in de overkoepelende campagnehuisstijl van 'alleen samen'. In de campagne maken we een link met de basisregels, met name 'houd anderhalve meter afstand' en 'vermijd drukte'. Ook voegen we de mondkapjes toe aan het standaard blokje met de basisregels voor iedereen in alle uitingen.

Wat hebben we al?

Sinds het debat op 30 september:

- Eerste posts op social media en nieuwsbericht op *rijksoverheid.nl*

De eerder ontwikkelde campagne voor het gebruik van mondkapjes in het openbaar vervoer en op reis wordt bekeken om opnieuw in te zetten. Daarnaast hebben we instructies op *rijksoverheid.nl* 'hoe gebruik ik een mondkapje' (flyer en animatie), ook geschikt voor laaggeletterden.

Waar werken we nu aan?

- Deze week, voor vrijdag 2 oktober 18:00 uur gereed:
 - actualiseren Q&A's coronadossier en *rijksoverheid.nl/mondkapjes*
 - ontwikkelen factsheets, visuals (voor sociale media) en posters
 - bundelen middelen in een praktische toolkit voor gemeenten, winkeliers, publieke ruimtes als bibliotheken, etc.
- Week 41 (maandag 5 oktober):
 - display, social, geotargetting (bezoekers winkelstraten, grote winkelcentra etc.) en animatiefilmpje
- Week 42 en verder: inzet radio en (digital) out of home

Vakdepartementen

- Met de vakdepartementen wordt gesproken hoe de sectoren worden geïnformeerd over het advies. Het gaat om SZW (werknemers), OCW (onderwijs), BZK (overheden als werkgever), EZK (werkgevers) en I&W (OV). Communicatie met sectoren vindt op vrijdagmiddag in aanloop naar publicatie plaats.